

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. № 70.

Tiende Session.

32te Møde.

Tirsdagen den 24de Novbr.

(Fortsat.)

Lehmann (fortsat): Jeg troer bestemt at kunne sige, at hvis der et Par Gange var bleven gjort lignende Brug af dem, saa vare de blevene betragtede som et fait accompli, der ikke behøvede Andet end leilighedsviis at anerkjendes i en lille Lov paa 3/4 Rente for at være en fuldfærdig Kirkeforsatning, og det en Kirkeforsatning, som efter min Overbeviisning var af den allerhelbtigste Art. Den Analogi, som den sidste ærede Tale paapegede, har hos mig givet Anledning til at tænke paa, hvad Forskel der er imellem, at Cultusministeren fremlægger inden for sin fulde Berettigelse saadanne smaa Forsøg, som for Diebliffet var det. Æneste, han kunde gjøre, og dernæst, at han tager Resultaterne af disse Forsøg og faaer dem legitimerede af den lovgivende Magt, saaledes at de blive in anerkannter Virksamkeit, saaledes at de blive legalt bestaaende Institutioner. Det er det; jeg troer er en selt Bet; det er det, jeg troer der ligger et betydeligt Princip i, og det er det, som gjør, at jeg ønskede ved den første Leilighed — Resultatet blive, hvad det vil — i alt Fald for mit Bedkommende at gjøre Indsigelse mod dette Princip. Det er ikke mod Landemoderne, jeg gjør Indsigelse, men mod Menighedsraadene; thi det, jeg frygter for kunde skee ved Landemoderne, ere vi nu i Begreb med at gjøre ved Menighedsraadene, nemlig at anerkjende dem som bestaaende Institutioner, ved en Lovgivningsact at søge at faae dem forvandlede fra blot factiske til ret-

ligt bestaaende. Det er denne Principindsætning, som jeg, hvis vi vilde tage Sagen fra det høiere Standpunkt, der ellers her foreligger, har troet at burde henlede Thingets Opmærksomhed paa. Grundloven fordrer, at Folketirkens Forsatning skal ordnes ved Lov, og det er vor Ret, og det er vor Pligt at fordre, at det skal skee. Om Tidspunktet, naar det skal skee, kan der strides, men Opgaven er stillet af Grundloven, og den kan Ingen slyde fra sig. De store Banfælligheder, som dette medfører, have ledet Cultusministeren til at søge stykkeviis og gennem administrative Foranstaltninger at faae tilveiebragt Noget i denne Retning. Kan dette saaledes lidt efter lidt uden den lovgivende Magts Medvirkning administrativt og stykkeviis komme ind i Verden og leilighedsviis anerkjendes af Lovgivningsmagten, saa faae vi ikke Folketirkens Ordning ved Lov, men saa faae vi Folketirkens Ordning ved administrative, stykkeviise Foranstaltninger, og idet jeg ikke behøver at forstikke Thinget om, hvad Alle vide, hvilken stor Tillid jeg har til den nærværende Kirke- og Underviisningsminister, som til det nærværende Ministerium i det Hele, saa maa jeg dog bede erindret, at han har ikke større Ret end enhver af hans Eftersøgere, og at enhver saadan administrativ og stykkeviis Ordning efter Enkeltmands Opfattelse af Forholdene er Noget, der selv for dem, der ere meget veltilfredse i Realiteten med, hvad der til Dato er skeet, dog, naar de tænke Tanken tilende, maa synes noget betænkelig. Men jeg skal dernæst gjøre opmærksom paa, at dette Lovforslags Betydning strækker sig videre end til blot at gjælde de fattiges Kasse. Det er i dette Circulaire udtalt, at Menighedsraadene ere en